

ÜGY

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (ötödik tanács)

2007. január 12. *

A T-447/05. sz. ügyben,

a **Société des plantations de Mbanga SA (SPM)** (székhelye: Douala [Kamerun], képviselik kezdetben: P. Soler Couteaux és S. Cahn, később: B. Doré ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: F. Clotuche-Duvieusart és L. Visaggio, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az AKCS-országokból származó banánnak a banánra alkalmazandó vámtételekről szóló 1964/2005/EK tanácsi rendelettel megnyitott vámkontingens keretében, 2006 januárjában és februárjában való behozataláról szóló, 2005. december 9-i 2015/2005/EK bizottsági rendelet (HL L 324., 5. o.) megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

* Az eljárás nyelve: francia.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, E. Martins Ribeiro és K. Jürimäe bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

Végzést

Jogi háttér

- ¹ A banánpiac közös szervezéséről szóló, 1993. február 13-i 404/93/EGK tanács rendelet (HL L 47., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 388. o.) IV. címe felállította a harmadik országokból származó banán Közösségbe történő behozatalának közös rendszerét, mely az 1993. július 1-jétől 2005. december 31-ig terjedő időszakban volt alkalmazandó. Ez a rendszer a vámkontingensek megnyitásán alapult, melynek mennyiségét oly módon határozták meg, hogy biztosítsa a közösségi piac ellátását, és a fenti kontingenseken belül végzett behozatal csökkentett vagy nullaszázalékos vám alá esett. E körülmények között az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni államokból (a továbbiakban: AKCS-országok) származó banán preferenciális bánásmódban részesült, amely abból állt, hogy a banán egy meghatározott mennyisége mentességet élvezett a behozatali vám alól, az e mennyiség feletti behozatalra pedig preferenciális tarifát kellett alkalmazni.

- 2 A 404/93 rendelet IV. címével meghatározott közös behozatali rendszert több alkalommal is módosították. 2001. július 1-jétől a banán Közösségbe történő behozatalára vonatkozó alapvető szabályokat a 404/93 rendeletnek a 2001. január 29-i 216/2001/EK tanácsi rendelettel (HL L 31., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 31. kötet, 227. o.) és a 2001. december 19-i 2587/2001/EK tanácsi rendelettel (HL L 345., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 34. kötet, 422. o.) módosított 16–20. cikke határozta meg. Ezeket a szabályokat a 404/93/EGK tanácsi rendeletnek a banán Közösségbe történő behozatalát szabályozó rendelkezések tekintetében történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 7-i 896/2001/EK bizottsági rendelettel (HL L 126., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 32. kötet, 150. o.) meghatározott rendelkezések egészítik ki.
- 3 A 216/2001 rendelet (1) és (2) preambulumbekzdése jelzi, hogy a 404/93 rendelet IV. címe által előírt banánbehozatali rendszerből adódó viták rendezése érdekében a Bizottság által előterjesztett valamennyi lehetőség elemzése azt mutatja, hogy „középtávon egy megfelelő vámtétel, az AKCS-országokból történő behozatal esetén pedig kedvezményes vámtétel alkalmazásán alapuló behozatali rendszer létrehozása jelenti a legjobb biztosítékot arra, hogy egyrészt a közösségi termelés és a fogyasztói igények tekintetében a piac közös szervezésének kitűzött céljai megvalósuljanak, másrészt pedig a nemzetközi kereskedelmi szabályokat tiszteletben tartsák, és a további vitákat meg lehessen előzni”. Ugyanezen rendelet (4) preambulumbekzdése pontosítja, hogy „[e] rendszer hatálybalépéséig a Közösséget a mindenféle eredetű behozatal számára megnyitott különböző vámkontingensek alapján kell ellátni [...]”.
- 4 A 404/93 rendeletnek a 216/2001 rendelettel módosított 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E cikk, valamint a 17–20. cikk kizárólag az ex 0803 00 19 KN-kód alá tartozó friss termékek behozatalára vonatkozik, ameddig ezekre a termékekre, legkésőbb 2006. január 1-jéig, hatályba nem lép a közös vámtarifa – az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XXVIII. cikkében meghatározott eljárás alapján létrehozott – vámtétele.

(2) Az (1) bekezdésben említett vámtétel hatálybalépéséig, a nevezett bekezdésben említett friss termékek behozatala a 18. cikk által megnyitott vámkontingensek alapján történik.”

- 5 A 404/93 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése előírta három, A, B és C betűvel jelölt vámkontingens megnyitását, összesen 3 403 000 tonna mennyiségben. A 2587/2001 rendelettel bevezetett módosításokat követően a 404/93 rendelet 18. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjával összhangban a C kontingens mennyiségét 750 000 tonna mennyiségben jelölték meg, és a 404/93 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban az AKCS-országokból származó banánbehozatal (a továbbiakban: AKCS-banán) számára tartották fenn.
- 6 Ezzel a rendszerrel párhuzamosan a Bizottság 2004-től átmeneti intézkedéseket fogadott el a tíz új tagállam Közösséghez való csatlakozását követően az ezen tagállami piacok ellátásának biztosítása érdekében. A 2005. évre vonatkozóan ezeket az intézkedéseket a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozása következtében a 2005. évre szóló, a banánnak a Közösségbe történő behozatalára vonatkozó átmeneti intézkedésekről szóló, 2004. október 29-i 1892/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 328., 50. o.) határozta meg, és a 404/93 rendelet 18. cikkével megnyitott kontingensen felül 460 000 tonna kiegészítő mennyiséget tett elérhetővé bármely országból származó banán behozatala esetén.
- 7 A banánra vonatkozó vámtarifákról szóló, 2005. november 29-i 1964/2005/EK tanácsi rendelet (HL L 316., 1. o.) 1. cikke, amely kizárólagosan tarifális rendszert vezetett be, a következőképpen rendelkezik:

„(1) 2006. január 1-jétől a banánra (KN-kód: 0803 00 19) vonatkozó vámtarifa 176 EUR/tonna.

(2) 2006. január 1-jétől kezdődően minden év január 1-jétől sor kerül egy 775 000 tonna tiszta tömegű, nullaszázalékos vám alá eső, autonóm vámkontingens megnyitására az AKCS-országokból származó banán (KN-kód: 0803 00 19) behozatalára vonatkozóan.”

- 8 Ezen új vám hatálybalépése a 404/93 rendelet 16. cikkének (1) bekezdésével összhangban érvénytelenítette az ugyanezen rendelet IV. címében szereplő behozatalivámkontingens-rendszert.
- 9 Az 1964/2005 rendelet 2. cikke előírja, hogy komitológiai eljárással (irányítóbizottság) összhangban el kell fogadni az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket és a már létező szabályokról az e megállapodásban meghatározott szabályokra való áttérés megkönnyítéséhez szükséges átmeneti intézkedéseket.
- 10 Az AKCS-országokból származó banánnak a banánra alkalmazandó vámtételekről szóló 1964/2005/EK tanácsi rendelettel megnyitott vámkontingens keretében, 2006 januárjában és februárjában való behozataláról szóló, 2005. december 9-i 2015/2005/EK bizottsági rendeletet (HL L 324., 5. o.; a továbbiakban: megtámadott rendelet) az AKCS-országokból származó behozatalra 2006 januárjában és februárjában alkalmazandó vámkontingensek kezelésére vonatkozó részletes szabályok megállapítása érdekében fogadták el. A fenti rendelet (2) preambulumbekzdése a következőképpen pontosít:

„Az 1964/2005 [...] rendelet által az AKCS-országokból származó banán behozatalára előírt vámkontingensek kezeléséhez szükséges eszközök 2006. január 1. előtti bevezetése kellő időben nem valósítható meg. Ez arra indította a Bizottságot, hogy 2006 januárjára és februárjára ideiglenes intézkedéseket fogadjon el a behozatali engedélyek kibocsátását illetően, a Közösség ellátásának, valamint az AKCS-országokkal folyó kereskedelem folyamatosságának biztosítása és a kereskedelmi áramlások zavarának elkerülése érdekében. Ezek az intézkedések nem sértik a 2006. év során a későbbiekben elfogadandó szabályokat.”

11 A megtámadott rendelet 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„2006 januárjára és februárjára

- a II. címben említett piaci szereplők esetében 135 000 tonna mennyiség áll rendelkezésre behozatali engedélyek kibocsátására; ez az alkotings a 09.4160-as tételszámot kapja,
- a III. címben említett piaci szereplők esetében 25 000 tonna mennyiség áll rendelkezésre behozatali engedélyek kibocsátására; ez az alkotings a 09.4162-es tételszámot kapja.”

12 A megtámadott rendelet II. címe „[a] 2005. évben a 404/93 [...] rendelet 18. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett C vámkontings keretében nyilvántartásba vett piaci szereplők[re]” vonatkozik. A 3. cikke előírja:

„2006 januárjára és februárjára minden egyes, a 896/2001 [...] rendelet 3. cikkének 3. pontjában, illetve 7. cikkének (1) bekezdésében említett hagyományos C piaci szereplő, illetve nem hagyományos C piaci szereplő nyújthat be behozatali engedélyre irányuló egy vagy több kérelmet, adott eset szerint a következő mennyiségig:

- a 2005-ös évre a C kontings keretében a 896/2001 [...] rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében megállapított és közölt referenciamennyiség a hagyományos C piaci szereplő esetében,

- a 2005-ös évre a C kontingens keretében a 896/2001 [...] rendelet 9. cikkének (3) bekezdésében megállapított és közölt mennyiség a nem hagyományos C piaci szereplő esetében.

[...]"

- 13 A megtámadott rendelet III. címe „[m]ás piaci szereplők[re]” vonatkozik. A fenti rendelet 4. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A Közösségben székhellyel rendelkező, a 404/93 [...] rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében említett A/B kontingensek vagy az 1892/2004 [...] rendeletben rögzített kiegészítő mennyiség vonatkozásában nyilvántartott piaci szereplők, akik a 2005-ös év során AKCS-országokból származó banánt bocsátottak szabad forgalomba, egyetlen behozatali engedélyre irányuló kérelmet nyújthatnak be a 2. cikk második francia bekezdésében meghatározott mennyiség keretében.”

- 14 A megtámadott rendelet IV. címe pontosítja a kérelmek benyújtására (5. cikk) és a behozatali engedélyek kibocsátására (6. cikk) vonatkozó részletes szabályokat. A fenti rendelet V. címe, mely a 7–9. cikket öleli fel, a záró rendelkezéseket tartalmazza.

- 15 A 0803 00 19 KN-kód alá tartozó, AKCS-országokból származó banán behozatalára vonatkozó vámkontingensnek a 2006. március 1-jétől december 31-ig terjedő időszakra történő megnyitásáról és kezeléséről szóló, 2006. február 8-i 219/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 38., 22. o.) a 2006. március 1-jét követő időszakra határozta meg az AKCS-országokból származó behozatalra vonatkozó vámkontingens kezelésének részletes szabályait. A fenti rendelet 2. cikkének b) pontja előírja, hogy 468 150 tonnát – tehát az elérhető mennyiség 76%-át – kell ugyanezen rendelet

III. fejezetének rendelkezéseivel összhangban kezelni. Ez utóbbi – a 7. cikk (2) bekezdésében – utal a Közöségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.) 308a., 308b. és 308c. cikkében szereplő, ún. „érkezési sorrenden alapuló” módszerre.

- 16 Az AKCS-országok és a Közösség közötti kapcsolatot jelenleg egyrésről az AKCS-országok csoportjának tagjai, másrésről az Európai Közösség és tagállamai között 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás (HL 2000. L 317., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. kötet, 35. fejezet, 3. o.; a továbbiakban: Cotonoui Megállapodás) rendezi.
- 17 A Közösség és az AKCS-országok közötti általános kereskedelmi rendszert a Cotonoui Megállapodás V. melléklete határozza meg. Ezt a rendszert a 2007. december 31-ig tartó, az új gazdasági partnerségi megállapodások megkötését szolgáló tárgyalások átmeneti időszakában kell alkalmazni. Ennek a mellékletnek az 1. cikke pontosítja nevezetesen:

„(1) Az AKCS-államokból származó termékeket vámtól és azzal azonos hatású díjtól mentesen kell a Közösségbe behozni.

a) Az AKCS-[országokból] származó olyan termékek esetében,

- amelyek szerepelnek a Szerződés I. mellékletének felsorolásában, amennyiben azok a Szerződés 34. cikke szerinti közös piacszerzés alá tartoznak, vagy

- amelyekre a Közösségbe történő behozatalkor közös agrárpolitika végrehajtásának eredményeként bevezetett egyedi szabályok vonatkoznak,

a Közösség megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy kedvezőbb elbánást biztosítson, mint amelyet a legnagyobb kedvezményes vámtételre vonatkozó záradék alá tartozó harmadik országok számára biztosít.

[...]

- d) Az [(1) bekezdés a) pontjában] említett szabályok e megállapodással egyidejűleg lépnek hatályba, és a megállapodás 37. cikkének (1) bekezdésében meghatározott előkészítő időszak tartamáig maradnak érvényben.

Ha azonban ezen időszak során a Közösség:

[...]

- egy vagy több termék esetében módosítja a közös piacszerzés vagy a közös agrárpolitika végrehajtásának eredményeként bevezetett egyedi szabályokat, fenntartja magának a jogot, hogy módosítsa az AKCS-[országokból] származó termékekre vonatkozóan megállapított szabályokat a Miniszterek Tanácsában folytatott konzultációkat követően. Ilyen esetekben a Közösség vállalja annak biztosítását, hogy az AKCS-[országokból] származó termékek

továbbra is olyan előnyökben részesüljenek, amelyek hasonlóak azokhoz, amelyekben korábban részesültek a legnagyobb kedvezményes vámtételre vonatkozó záradék alá tartozó harmadik országok termékeihez képest.”

- 18 A Cotonoui Megállapodás V. mellékletéhez csatolt, „Második jegyzőkönyv a banánról” című 5. jegyzőkönyv 1. cikke előírja:

„A felek elismerik, hogy az AKCS banánszállítóinak minden más piacnál nagyobb gazdasági jelentőséggel bír a közösségi piacra irányuló kivitel. A Közösség beleegyezik abba, hogy vizsgálatokat folytasson, és szükség esetén intézkedéseket hozzon a banánkivitel ágazatai folyamatos életképességének és az általuk termelt banán a Közösség piacára történő folyamatos beáramlásának biztosítására.”

A felperes

- 19 A felperest 1998. október 5-én hozták létre. Fő tevékenységi köre kivitelre szánt banán termesztése, feldolgozása és forgalmazása Kamerunban és más országokban.
- 20 A felperes egyike azon termelőknek, akik nem minősülnek piaci szereplőknek, és egyetlen európai vagy multinacionális csoportnak sem tagja. Ezért a megtámadott rendelet értelmében nem minősül piaci szereplőnek, és nem is szerezhethet ilyen jogállást, mivel a fenti rendelet a korábban hatályban lévő szabályozás által bevezetett történelmi referenciák alapján tartja fenn a behozatali engedélyek kiadásának rendszerét.

Eljárás és a felek kérelmei

- 21 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. december 22-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 22 Ugyanezen a napon külön iratként az Elsőfokú Bíróság Hivatalához érkezett kérelmével a felperes azt kérte, hogy az ügyet az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 76a. cikkében foglalt gyorsított eljárás szerint bírálják el.
- 23 2006. január 26-i határozatával az Elsőfokú Bíróság elutasította az ügy gyorsított eljárás szerinti tárgyalására vonatkozó kérelmet.
- 24 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. február 10-én benyújtott külön iratával a Bizottság az eljárási szabályzat 114. cikke alapján elfogadhatatlansági kifogást hozott fel a jelen keresettel szemben.
- 25 A felperes ezen elfogadhatatlansági kifogásra vonatkozó észrevételeinek 2006. március 28-i benyújtását követően az elfogadhatóságra vonatkozó írásbeli szakasz befejeződött.
- 26 A felperes keresetében azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a megtámadott rendeletet;

- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

27 A Bizottság elfogadhatatlansági kifogásában azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- a keresetet, mint elfogadhatatlant, utasítsa el;
- kötelezze a felperest a költségek viselésére.

28 Az elfogadhatatlansági kifogásra vonatkozó észrevételeiben a felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást utasítsa el;
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

A jogkérdésről

29 Az eljárási szabályzat 114. cikkének 1. §-a értelmében, ha a fél kéri, az Elsőfokú Bíróság az ügy érdemét nem érintve dönthet az elfogadhatatlansági kifogás kérdésében. Ugyanezen cikk 3. §-ával összhangban, ha az Elsőfokú Bíróság másként nem határoz, az eljárás a továbbiakban szóbeli. A jelen esetben az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy az ügy az iratok alapján kellőképpen világos, és nincs szükség szóbeli szakasz megnyitására.

- 30 A Bizottság azon az alapon hivatkozik a kereset elfogadhatatlanságára, hogy egyrészt a felperesnek a megtámadott rendelet megsemmisítése iránti eljáráshoz nem fűződik érdeke, másrészt a fenti rendelet általános hatályú, és sem közvetlenül, sem személyében nem érinti a felperest.

A felek érvei

- 31 A Bizottság úgy érvel, hogy – az EK 230. cikk negyedik bekezdésével összhangban – a természetes vagy jogi személy által valamely rendelettel szemben indított megsemmisítés iránti kereset elfogadhatósága attól függ, hogy ez a rendelet valójában olyan egyéni határozat-e, mely ezt a személyt közvetlenül és személyében érinti. A Bizottság ehhez hozzáteszi még, hogy a fenti rendelkezésnek az a célja, hogy kizárja azt, hogy pusztán a rendeleti forma választásával megfosszák az egyént a keresetindítás jogától olyan határozat esetében, amely őt közvetlenül és személyében érinti.
- 32 A jelen esetben azonban nemcsak hogy a megtámadott rendelet nem érinti sem közvetlenül, sem személyében a felperest, de még a célja sem az volt, hogy olyan, a Közösségen kívül letelepedett termelők jogi helyzetét szabályozza, mint a felperes, így módon ez utóbbinak nem fűződik érdeke a fenti rendelet megsemmisítése iránti eljáráshoz.
- 33 Először is, az eljáráshoz fűződő érdeket illetően, a Bizottság emlékeztet arra, hogy a megtámadott rendelet célja az 1964/2005 rendelettel az AKCS-banán tekintetében előírt vámkontingens keretében a behozatali engedélyek kibocsátására 2006 januárjában és februárjában alkalmazandó átmeneti intézkedések bevezetése. Ezen intézkedések elfogadása azért bizonyult szükségesnek, mert az 1964/2005 rendelet elfogadását követően rendelkezésre álló idő nem volt elegendő az AKCS-banánra alkalmazandó vámkontingens kezelésére vonatkozó új, részletes szabályok elfoga-

dására és kihirdetésére, és ezt követően arra, hogy a tagállamok e részletes szabályok alapján a vámkontingens felosztásában részvételre jogosult piaci szereplőket újból nyilvántartásba vegyék. Az a döntés, hogy kizárólag 2006 januárjában és februárjában az importengedélyek kibocsátását azokra a piaci szereplőkre korlátozták, akik a 2005. december 31-ig hatályos vámkontingens-rendszer keretében AKCS-banánál látták el a közös piacot, azt a célt szolgálta, hogy garantálják a Közösség ellátását, biztosítsák az AKCS-országokkal a kereskedelem folyamatosságát, és elkerüljék a kereskedelmi zavarokat.

- 34 A Bizottság hozzáteszi, hogy a megtámadott rendelet e célból két alkontingenst határoz meg a különböző típusú piaci szereplők számára: az első – 135 000 tonnás – alkontingens a Közösségben letelepedett azon piaci szereplők számára nyitott, akik a 2005. évben a 404/93 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett C vámkontingens keretében nyilvántartásba vettek, a második – 25 000 tonnás – alkontingens más, olyan piaci szereplők számára nyitott, akik a Közösségben letelepedettek, és akiket a 404/93 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében említett A vagy B vámkontingens keretében nyilvántartásba vettek, vagy az 1892/2004 rendelettel meghatározott kiegészítő mennyiség vonatkozásában nyilvántartott olyan piaci szereplők, akik a 2005-ös év során AKCS-banánt bocsátottak szabad forgalomba. Ezért egy ilyen rendszer nem vonatkozhat olyan termelőkre, mint a felperes, aki harmadik országban telepedett le, és semmilyen gazdasági tevékenységet nem folytat a tagállamok területén. Ebből következik, hogy a felperes jogi helyzete nem változna meg a – rá nem alkalmazható – megtámadott rendelet megsemmisítése esetén, ami azt bizonyítja, hogy a fenti rendelet megsemmisítése iránti eljárásról nem fűződik érdeke.

- 35 Másodsorban, feltételezve akár, hogy mégiscsak van ilyen érdeke, a Bizottság szerint a felperest semmiképpen nem érinti sem közvetlenül, sem személyében a megtámadott rendelet, mivel általános hatályú aktusról van szó. E tekintetben a Bizottság pontosítja, hogy a fenti rendelet a piaci szereplők csoportjait és a különböző alkontingensekből való részesülés részletes szabályait objektív módon kialakított kritériumok alapján határozza meg, tehát egyrészt a 404/93 rendelet 18. cikkében szereplő vámkontingensek felosztásában való részvétel vagy az 1892/2004 rendelettel bevezetett kiegészítő mennyiség, másrészt a Közösségbe e

címen behozott banán származási helye alapján. Olyan rendeletről van tehát szó, amely általánosan és absztrakt módon figyelembe vett személyek tekintetében bír joghatásokkal, a rendelet és a határozat közötti különbségtétel kritériumával összhangban, ahogyan azt az ítélkezési gyakorlat lefektette (a Bíróság 307/81. sz., *Alusuisse Italia kontra Tanács és Bizottság* ügyben 1982. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 1982., 3463. o.] 9. pontja; a C-321/95. P. sz., *Greenpeace Council és társai kontra Bizottság* ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1651. o.] 28. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-107/94. sz., *Kik kontra Tanács és Bizottság* ügyben 1995. június 19-én hozott végzésének [EBHT 1995., II-1717. o.] 35. pontja, és a T-198/95., T-171/96., T-230/97., T-174/98. és T-225/99. sz., *Comafrika és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2001. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1975. o.] 108–110. pontja).

36 Mivel a felperes nem minősül piaci szereplőnek a megtámadott rendelet értelmében, kizárólag objektív minőségében érinti őt ez az aktus, mégpedig a Közösségben nem letelepedett és 2005. december 31-ig alkalmazandó közösségi behozatali rendszer keretében történelmi referenciával nem rendelkező gazdasági szereplőként – amint a felperes maga jelezte a keresetben –, ugyanolyan módon tehát, mint a többi, hasonló helyzetben lévő gazdasági szereplőt. A Bizottság hozzáteszi, hogy az Elsőfokú Bíróságnak már volt alkalma megerősíteni azt, hogy a behozatali vámkontingens kezelésére vonatkozó részletes szabályokat megállapító rendeletek általános hatályúak és elvonatkoztatóak (az Elsőfokú Bíróság T-178/01. sz., *Di Lenardo kontra Bizottság* és T-179/01. sz., *Dilexport kontra Bizottság* ügyben 2002. szeptember 25-én hozott végzése [az EBHT-ban nem tették közzé]). Továbbá a felperes helyzetére jellemző egyetlen más tényező sem egyéníti őt bármely más gazdasági szereplőhöz képest.

37 A felperes azon érvére válaszul, mely szerint a megtámadott rendelet megfosztotta őt konkrétan a behozatali jogától, a Bizottság úgy érvel, hogy a felperest nem lehet megfosztani semmilyen behozatali jogtól, mivel e tekintetben – csakúgy, mint bármely más gazdasági szereplő – semmilyen szerzett joggal sem rendelkezett, annál is inkább, mert a korábban hatályos behozatali rendszer alapján nem volt gazdasági szereplő. A felperes helyzete nem különbözik tehát bármely más olyan szereplőtől, aki szintén nem teljesítette a megtámadott rendelet II. és III. címében szereplő feltételeket.

- 38 A Bizottság azzal is érvel, hogy még ha a megtámadott intézkedések olyan jellegűek lennének is, hogy veszélybe sodornák a felperes tevékenységét, ez a tény sem egyénítené őt. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az a tény, hogy valamely aktus különböző konkrét hatásokat képes olyan különböző jogalanyokra gyakorolni, akikre az aktus alkalmazandó, nem fosztja meg az aktust a rendeleti jellegétől, amennyiben az alkalmazása a szóban forgó aktusban meghatározásra került objektív jogi vagy ténybeli helyzet alapján történik (a Bíróság C-107/93. sz., AEFMA kontra Bizottság ügyben 1993. július 12-én hozott végzésének [EBHT 1993., I-3999. o.] 14–;22. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-11/99. sz., Van Parys és társai kontra Bizottság ügyben 1999. szeptember 15-én hozott végzésének [EBHT 1999., II-2653. o.] 50. és 51. pontja). Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, amikor a kérdéses aktus hatálya alá tartozó jogalanyok száma, sőt kiléte is többé-kevésbé pontosan meghatározható (a Bíróság 206/87. sz., Lefebvre kontra Bizottság ügyben 1989. február 14-én hozott ítélete [EBHT 1989., 275. o.]; az Elsőfokú Bíróság T-108/03. sz., von Pezold kontra Bizottság ügyben 2005. február 28-án hozott végzésének [EBHT 2005., II-655. o.] 46. pontja).
- 39 A felperes elsőként vitatja a Bizottság azon állítását, mely szerint nem fűződik érdeke a megtámadott rendelettel szembeni eljáráshoz. E tekintetben fenntartja, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a felperes székhelye vagy a gazdasági tevékenysége végzésének helye semmilyen hatással sincsen a megsemmisítés iránti kereset elfogadhatóságára; kizárólag a szóban forgó aktus azon joghatásainak van jelentősége, melyek a jogi helyzetét meghatározzák (az Elsőfokú Bíróság T-480/93. és T-483/93. sz., Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítélete [EBHT 1995., II-2305. o.]).
- 40 Hozzáteszi még, hogy a magánszemély által indított megsemmisítés iránti kereset elfogadhatósága az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében kizárólag attól függ, hogy tud-e hivatkozni jogilag védett, létrejött és fennálló érdekre. A jelen esetben tagadhatatlan, hogy amennyiben a megtámadott rendelet alkalmazása megfosztja azokat az AKCS-országokban letelepedett termelőket, akik a fenti rendelet értelmében nem rendelkeznek piaci szereplői minőséggel, a közösségi piacra történő kivitelhez fűződő joguktól, a fenti termelőknek jogos és jogilag védett érdekük fűződik a fenti rendelet megtámadásához.

- 41 A felperes másodsorban azzal érvel, hogy amennyiben igaz az, hogy a fenti rendelet valamennyi érdekelt gazdasági szereplőre alkalmazandó, akkor mindenképpen közvetlenül és személyükben érinti néhányukat. E tekintetben emlékeztet arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben valamely rendelet lényegében mégsem egyéni határozat, akkor meg kell határozni azokat a joghatásokat, amelyek kiváltására irányul vagy amelyeket ténylegesen kivált (a Bíróságnak a fenti 35. pontban hivatkozott, *Alusuisse Italia kontra Tanács és Bizottság* ügyben hozott ítéletének 8. pontja; és a C-451/98. sz., *Antillean Rice Mills kontra Tanács* ügyben 2001. november 22-én hozott ítélete [EBHT 2001., I-8949. o.]).
- 42 Amint az ítélkezési gyakorlat is elismerte, az aktus normatív jellege nem akadályozza meg tehát valamely felperes számára a megsemmisítés iránti kereset indításának jogát. E célból elegendő azt bizonyítania, hogy a fenti aktus közvetlenül és személyében érinti (a Bíróság 118/77. sz., *ISO kontra Tanács* ügyben 1979. március 29-én hozott ítélete [EBHT 1979., 1277. o.]; 239/82. és 275/82. sz., *Allied Corporation és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 1984. február 21-én hozott ítélete [EBHT 1984., 1005. o.]; C-133/87. és C-150/87. sz., *Nashua Corporation és társai kontra Bizottság és Tanács* egyesített ügyekben 1990. március 14-én hozott ítélete [EBHT 1990., I-719. o.]; C-358/89. sz., *Extramet Industrie kontra Tanács* ügyben 1991. május 16-án hozott ítélete [EBHT 1991., I-2501. o.]; a C-309/89. sz., *Codorníu kontra Tanács* ügyben 1994. május 18-án hozott ítélete [EBHT 1994., I-1853. o.], és a fenti 41. pontban hivatkozott *Antillean Rice Mills kontra Tanács* ügyben hozott ítélete).
- 43 A felperes harmadsorban fenntartja, hogy a megtámadott rendelet személyében érinti őt, ahogyan azt az ítélkezési gyakorlat megköveteli, sajátos jellemzői vagy egy őt minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őt (a Bíróság 25/62. sz., *Plaumann kontra Bizottság* ügyben 1963. július 15-én hozott ítélete [EBHT 1963., 197., 223. o.]; C-50/00. P. sz., *Union de Pequeños Agricultores kontra Tanács* ügyben 2002. július 25-én hozott ítélete [EBHT 2002., I-6677. o.]; az Elsőfokú Bíróság T-370/02. sz., *Alpenhain-Camembert-Werk és társai kontra Bizottság* ügyben 2004. július 6-án hozott végzése [EBHT 2004., II-2097. o.]). E tekintetben a felperes megerősíti, hogy nemcsak teljesen különbözik a ténybeli helyzete más szereplőkétől és AKCS-banán-termelőkétől, hanem olyan jogi helyzetben is van, amely alapján úgy tekinthető, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében vett „címzett” személlyel azonos. Amiatt ugyanis, hogy AKCS-országokban letelepedett független termelők – akik akár gazdasági szereplők, akár nem integrált termelők – csoportjába tartozik, nem tudja a termékét az Unió területén értékesíteni.

- 44 A felperes szerint, amint a Cotonoui Megállapodás V. mellékletének 1. cikkéből és az említett megállapodás V. mellékletéhez csatolt, „Második jegyzőkönyv a banánról” című 5. jegyzőkönyv 1. cikkéből következik, a közösségi jog az AKCS-országban letelepedett, és a termékeit közösségi piacra exportáló termelő helyzetét más termelőkétől, valamint a banánpiac összes más szereplőjétől megkülönböztetve határozza meg. A fenti rendelkezések alapján vitathatatlanul megállapítható, hogy az AKCS-banánt termelő vállalkozások a közös mezőgazdasági politika szabályai alapján sajátos helyzetben vannak, tehát ugyanolyanban, mint amilyen a fenti 39. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben szerepelt.
- 45 A felperes pontosítja, hogy az egyénítése abból is eredhet, hogy az aktus kibocsátója figyelembe vette (illetve az aktus kibocsátója köteles volt figyelembe venni) sajátos ténybeli és jogi helyzetét, mely ugyanolyan volt, mint az érintett vállalkozásoké az aktus elfogadásának időpontjában. A Bíróság a 11/82. sz., Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben 1985. január 17-én hozott ítéletében (EBHT 1985., 207. o.) már elfogadta az egyéni kapcsolat elismerésének ezen módját, mégpedig amennyiben a csatlakozási okmány rendelkezései azt megkövetelték, valamint a C-152/88. sz., Sofrimport kontra Bizottság ügyben 1990. június 26-án hozott ítéletében (EBHT 1990., I-2477. o.), melyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó szabályozás arra kötelezi a Bizottságot, hogy figyelembe vegye a felperesek helyzetét a szóban forgó aktus elfogadásakor.
- 46 A helyzete továbbá teljesen hasonló a fenti 41. pontban hivatkozott, Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben szereplő holland antilláki rizsexportőrökéhez, amely ítéletében a Bíróság elismerte, hogy közösségi intézkedés következtében megfosztották őket a Közösségbe irányuló kivitel lehetőségétől. A felperes szerint igaz ugyan, hogy ebben az ítéletében a Bíróság először azt mondta ki, hogy a felperesek nem tekinthetők úgy, mint akiket a közösségi intézkedés kizárólag a Közösségbe irányuló rizsexportőri minőségükben érint, mivel ez a tevékenység olyan kereskedelmi tevékenységnek minősül, amelyet bármikor, bármely vállalkozás gyakorolhat. A Bíróság ezt követően pontosította, hogy a felperesek *a priori* kizárólag objektív, a kérdéses ágazatban működő gazdasági szereplői minőségükben érintettek, ugyanolyan címen, mint bármely más szereplő, és végezetül kimondta, hogy az érintett gazdasági szereplők csekély száma nem

elegendő az egyéni kapcsolat megállapításához. A Bíróság azonban azt is megállapította, hogy az a tény, hogy a Tanács vagy a Bizottság külön rendelkezések alapján köteles figyelembe venni azokat a következményeket, amelyeket az elfogadás előtt álló aktus bizonyos egyének helyzetére gyakorol, „egyenítheti ez utóbbiakat” (a Bíróság fenti 45. pontban hivatkozott Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 28. és 31. pontja, és a C-390/95. P. sz., Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben 1999. február 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-769. o.] 25. pontja).

⁴⁷ A felperes szerint ehhez teljesen hasonló érvelés fogadható el az intézmények azon kötelezettsége tekintetében is, miszerint amikor a közös mezőgazdasági politika keretében (a jelen esetben a banánpiac közös szervezéséről) fogadnak el rendeletet, nemcsak az AKCS-országokban letelepedett termelők helyzetét kötelesek figyelembe venni, hanem a Cotonoui Megállapodás V. melléklete 1. cikkének megfelelően kötelesek garantálni ez utóbbiaknak azt is, hogy legalább olyan kedvezményekkel kereskedhessenek a termékeikkel, mint a korábbi helyzetükben. Az egyéni helyzetek figyelembevételére vonatkozó kötelezettséget a jelen esetben megerősíti tehát az a tény, hogy a közösségi jogrend szerves részét képező egyezményi kötelezettségek alapján az intézmények kötelesek továbbra is fenntartani az adott időszakban hagyományos kereskedelmi forgalmat.

⁴⁸ A Bizottság továbbá nem állíthatja a kereset elfogadhatatlanságát azon érv alapján, hogy a felperesek nem tekinthetők úgy, mint akiket a közösségi intézkedés kizárólag a Közösségbe irányuló rizsexportóri minőségükben érint, amint a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, mivel ez a tevékenység olyan kereskedelmi tevékenységnek minősül, amelyet bármikor, bármely vállalkozás gyakorolhat. A jelen esetben a megtámadott rendelet kizárólag egy két hónapos időszak során volt alkalmazandó, így módon tisztán elméleti maradt az a lehetőség, hogy más vállalkozások is banántermelőkkel váljanak ilyen rövid idő alatt.

- 49 Negyedsorban a felperes úgy érvel, hogy a Bizottság az elfogadhatatlansági kifogásának alátámasztása érdekében egyetlen érvet sem hozott fel annak megcáfolására, hogy közvetlenül érinti őt a megtámadott rendelet. E tekintetben hangsúlyozza, hogy a megtámadott rendelettel létrehozott behozatali rendszert végrehajtó bármely közösségi vagy nemzeti intézkedés hiánya miatt közvetlenül érinti őt a fenti rendelet. A Bizottságnak a megtámadott rendelet elfogadásának időpontjában mindenképpen tudnia kellett, hogy az engedélyezési rendszerrel létrehozott kereskedelmi rendelkezés közvetlenül lehetetlenné teszi az olyan termelők számára, mint a felperes, a Közösség irányában fennálló hagyományos kereskedelmi forgalom fenntartását.
- 50 Végezetül a felperes emlékeztet a T-177/01. sz., Jégo-Quéré kontra Bizottság ügyben 2002. május 3-án hozott ítéletre (EBHT 2002., II-2365. o.), melyben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a közösségi aktust végrehajtó nemzeti intézkedések hiányában a megsemmisítés iránti keresetet érintő elfogadhatatlanságnak az lenne a hatása, hogy megfosztaná a jogalanyokat a tényleges bírósági jogorvoslathoz való joguktól, melyet a nemzeti alkotmányos rendelkezések, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE), a jogközösség elvei és az alapvető jogok chartája biztosít. Emlékeztet ugyanakkor arra, hogy a Bíróság a fenti 43. pontban hivatkozott, Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítéletében azt is kimondta, hogy az Európai Közösség olyan jogközösség, amelyben az intézmények aktusai ellenőrzés alá esnek a tekintetben, hogy azok a Szerződéssel és az alapvető jogokat magukban foglaló általános jogelvekkel összeegyeztethetők-e; e jogok között szerepel a hatékony bírói jogvédelemhez való jog.
- 51 A felperes szerint abból, hogy a jelen esetben a fenti rendelet érvényességének kérdése nem vethető fel egyetlen nemzeti bíróság előtt sem, az következik, hogy kizárólag a kereset elfogadhatóságának elismerésével lenne elkerülhető az igazságszolgáltatás megtagadása, ez utóbbi ugyanis a jogközösség elveivel összeegyeztethetetlen, igazságszolgáltatás alóli immunitást biztosítana a megtámadott rendeletnek. Ezenfelül a közösségi bíróság, nem ismerve el az ilyen kereset elfogadhatóságát, megfosztaná magát annak lehetőségétől, hogy megvizsgálhassa a szóban forgó aktust érintő esetleges jogellenességeket, mely ezáltal mindenfajta bírói felülvizsgálatot elkerülhetne, figyelmen kívül hagyva az abból eredő szabályokat, hogy a Közösség jogközösség (a Bíróság 294/83. sz., Les Verts kontra Parlament ügyben 1986. április

23-án hozott ítélete [EBHT 1986., 1339. o.]). Ezen álláspont alátámasztása érdekében a felperes emlékeztet az európai alkotmány létrehozásáról szóló, 2003. július 18-i szerződéstervezetre (II-47. cikk és III-270. cikk, negyedik bekezdés), mely az egyének számára biztosítja azt a lehetőséget, hogy eljárást indítsanak az őket közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű aktusok ellen, amelyek nem tartalmazznak végrehajtási intézkedést.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Az eljáráshoz fűződő érdekről

- 52 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a természetes vagy jogi személy által indított, megsemmisítés iránti kereset csak akkor elfogadható, ha e személy igazolja az eljáráshoz fűződő érdekét (a Bíróság 88/76. sz., *Société pour l'exportation des sucres* kontra Bizottság ügyben 1977. március 31-én hozott ítéletének [EBHT 1977., 709. o.] 19. pontja; a fenti 39. pontban hivatkozott *Antillean Rice Mills* és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének 59. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-78/98. sz., *Unione provinciale degli agricoltori di Firenze* és társai kontra Bizottság ügyben 1999. április 29-én hozott végzésének [EBHT 1999., II-1377. o.] 30. pontja, és T-28/02. sz., *First Data* és társai kontra Bizottság ügyben 2005. október 17-én hozott végzésének [EBHT 2005., II-4119. o.] 34. pontja).
- 53 A természetes vagy jogi személynek továbbá csak akkor fűződik érdeke valamely aktus elleni kereset indításához, ha ennek az aktusnak a megsemmisítése önmagában alkalmas arra, hogy jogkövetkezményeket váltson ki (a Bíróság 53/85. sz., *AKZO Chemie* kontra Bizottság ügyben 1986. június 24-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 1965. o.] 21. pontja, a fenti 39. pontban hivatkozott *Antillean Rice Mills* és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének 59. pontja).
- 54 A Bizottság szerint a jelen esetben a felperesnek nem fűződik az eljáráshoz érdeke, mivel a megtámadott rendelet nem alkalmazandó az olyan, harmadik országban letelepedett és a tagállamok területén semmilyen gazdasági tevékenységet nem folytató termelőkre, mint a felperes. Ebből következik, hogy a megtámadott rendelet megsemmisítése semmilyen hatással sem lenne a felperes jogi helyzetére.

55 Ez az érvelés nem fogadható el.

56 A felperes ugyanis éppen azon az alapon vitatja a megtámadott rendeletet, hogy nem veszi figyelembe az olyan független termelők helyzetét, mint amilyen ő maga is, és így megfosztja annak lehetőségétől, hogy a termékeit a közösségi piacra exportálja. Különösen azzal érvel, hogy a fenti rendelet, amikor a 3. és 4. cikkével a behozatali engedélyek kibocsátásának rendszerét történelmi referenciákra alapozva hozza létre, megsérti a banánpiacot meghatározó egyezményi rendelkezéseket, és a közös mezőgazdasági politika területén, valamint a banánpiac közös szervezése vonatkozásában a közösségi rendelkezések által kimondott elveket. A megtámadott rendelet ezenkívül sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvét, mivel jogtalanul előnyben részesít bizonyos történelmileg jelentős importőröket, valamint sérti a bizalomvédelem elvét is.

57 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy az EK 233. cikkel összhangban az az intézmény, melynek aktusát a Bíróság megsemmisítette, köteles megtenni az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ezek az intézkedések nem a jogi aktusnak a közösségi jogrendből való kivonására irányulnak, mivel ez már az aktus bíró általi megsemmisítésével bekövetkezik. Inkább a megsemmisítést kimondó ítéletben megállapított jogellenességből adódó hatások megszüntetésére irányulnak. Az ilyen megsemmisítés ugyanis arra kötelezi az aktust kibocsátó intézményt, hogy tegye az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ez az érintett intézmény részéről tehát azt jelentheti, hogy a felperes helyzetét megfelelő módon helyreállítja, illetve kerüli azonos jogi aktus elfogadását (a fenti 39. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítélet 60. pontja).

58 A kérdéses intézmény a megsemmisítést kimondó ítéletnek való megfelelés és az ítélet teljes végrehajtása érdekében nemcsak az ítélet rendelkező részét köteles tiszteletben tartani az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, hanem indokolásának azon részét is, amely a rendelkező részt szükségképpen alátámasztva elengedhetetlen a rendelkező rész pontos értelmének meghatározásához. Az indokolás ugyanis egyrészt pontosan azonosítja a jogellenesnek minősített rendelkezést, másrészt megjelöli a rendelkező részben megállapított jogellenesség pontos indokait,

amelyeket az intézménynek a megsemmisített aktus pótlásakor figyelembe kell vennie (a Bíróság 97/86., 99/86. 193/86. és 215/86. sz., Asteris és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. április 26-án hozott ítéletének [EBHT 1988., 2181. o.] 27. pontja, és a C-41/00. P. sz., Interporc kontra Bizottság ügyben 2003. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-2125. o.] 29. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-106/92. sz., Frederiksen kontra Parlament ügyben 1995. február 2-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1995., I-A-29. és II-99. o.] 31. pontja).

- 59 A fenti ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy az érintett intézmény tehát köteles elkerülni azt, hogy a megsemmisített aktus felváltását szolgáló aktusok ugyanazokat a hibákat tartalmazzák, mint amelyeket a megsemmisítést kimondó ítélet meghatározott. E körülmények között hatással lehet a felperes jogi helyzetére valamely aktus azon indok alapján történő megsemmisítése, hogy nem veszi figyelembe gazdasági szereplők meghatározott csoportját, mivel ez arra kötelezi az aktust kibocsátó intézményt, hogy megtegye az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.
- 60 A fentiekből az következik tehát, hogy a felperesnek érdeke fűződik a megtámadott rendelet megsemmisítéséhez.

Arról a kérdésről, hogy a felperes közvetlenül és személyében érintett-e

- 61 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 230. cikk negyedik bekezdése lehetővé teszi az egyéneknek, hogy megtámadjanak minden olyan határozatot, amelyet rendelet formájában hoztak, az mégis közvetlenül és személyükben érinti őket. Ennek a rendelkezésnek különösen az a célja, hogy kizárja azt, hogy a közösségi intézmények pusztán a rendeleti forma választásával megfosszák az egyént a keresetindítás jogától olyan határozat esetében, amely őt közvetlenül és személyében érinti, továbbá hogy pontosítsa, hogy a forma választása az aktus jellegét nem

változtathatja meg (a Bíróság 789/79. és 790/79. sz., Calpak és Società Emiliana Lavorazione Frutta kontra Bizottság egyesített ügyekben 1980. június 17-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 1949. o.] 7. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-12/96. sz., Area Cova és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott végzésének [EBHT 1999., II-2301. o.] 24. pontja, és T-287/04. sz., Lorte és társai kontra Tanács ügyben 2005. szeptember 8-án hozott végzésének [EBHT 2005., II-3125. o.] 36. pontja).

62 Az is az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a rendeletet és a határozatot az különbözteti meg egymástól, hogy a szóban forgó aktus általános hatályú-e, vagy sem, megvizsgálva a megtámadott aktus jellegét, és különösen az általa kiváltani szándékozott vagy ténylegesen kiváltott joghatásokat (a Bíróság 26/86. sz., Deutz und Geldermann kontra Tanács ügyben 1987. február 24-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 941. o.] 7. pontja, a Bíróság C-10/95. P. sz., Asocarne kontra Tanács ügyben 1995. november 23-án hozott végzésének [EBHT 1995., I-4149. o.] 28. pontja; a fenti 61. pontban hivatkozott Area Cova és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben hozott ítélet 25. pontja, és az Elsőfokú Bíróság T-139/01. sz., Comafra és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-409. o.] 87. pontja).

63 A jelen esetben meg kell jegyezni, hogy az általános és absztrakt kifejezésekkel megfogalmazott, megtámadott rendelet célja az 1964/2005 rendelet végrehajtási szabályainak meghatározása 2006. január és február hónapra, az AKCS-banán Közösségbe történő behozatali rendszerét illetően.

64 Az a tény, hogy a felperes azt állítja, hogy mivel nem rendelkezik a megtámadott rendelet értelmében piaci szereplői minőséggel, nem hozhatja be a termékeit a közösségi piacra, ez mindössze a következménye annak, hogy a fenti rendelet 3. és 4. cikkét az ő helyzetére alkalmazták. A megtámadott rendelet e rendelkezései azonban általános hatályú intézkedéseként jelennek meg. Előírják ugyanis két alkotingsnek a különböző típusú piaci szereplők számára történő létrehozatalát: az első – 135 000 tonnás – alkotings a Közösségben letelepedett azon piaci szereplők számára nyitott, akiket a 2005. évben a 404/93 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett C vámkontings keretében nyilvántartásba vettek, a második – 25 000 tonnás – alkotings más, olyan szereplők számára nyitott, akik a Közösségben letelepedettek, és akiket a 404/93 rendelet 18. cikkének

(1) bekezdésében említett A és B vámkontingens keretében nyilvántartásba vettek, vagy az 1892/2004 rendelettel meghatározott kiegészítő mennyiség vonatkozásában nyilvántartott olyan piaci szereplők, akik a 2005-ös év során AKCS-banánt bocsátottak szabad forgalomba.

65 A megtámadott rendelet tehát általános hatályú normatív jogi aktusnak minősül, mivel objektíven meghatározott helyzetekre érvényes, valamint általánosan és absztrakt módon meghatározott személyek csoportjával szemben fejt ki joghatást. Az ilyen intézkedések kizárólag objektív minőségében érintik a felperest, mégpedig a Közösségben nem letelepedett és a 2005. december 31-ig alkalmazandó közösségi behozatali rendszer keretében történelmi referenciával nem rendelkező gazdasági szereplőként. A szóban forgó intézkedések ezért ugyanolyan módon érintik a felperest, mint bármely más hasonló helyzetben lévő gazdasági szereplőt, tehát valamely AKCS-országban letelepedett, a Közösség területén semmilyen gazdasági tevékenységet nem folytató, és a 2005. december 31-ig alkalmazandó közösségi behozatali rendszer keretében történelmi referenciával nem rendelkező termelőt (lásd ebben az értelemben a fenti 36. pontban hivatkozott Di Lenardo kontra Bizottság ügyben hozott végzés 47. pontját; a fenti 36. pontban hivatkozott Dilexport kontra Bizottság ügyben hozott végzés 47. pontját, és a fenti 62. pontban hivatkozott Comafrica és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítélet 88. pontját).

66 Nem kizárt azonban, hogy bizonyos körülmények között a valamennyi érdekelt gazdasági szereplőre alkalmazandó normatív aktus rendelkezései közülük egyeseket személyükben is érinthessenek (a fenti 42. pontban hivatkozott Extramet Industrie kontra Tanács ügyben hozott ítélet 13. pontja; a fenti 42. pontban hivatkozott Codorníu kontra Tanács ügyben hozott ítélet 19. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 36. pontja). Ebben az esetben a közösségi aktus egyszerre rendelkezik normatív és egyes érdekelt gazdasági szereplők tekintetében határozati jelleggel (az Elsőfokú Bíróság T-481/93. és T-484/93. sz., Exporteurs in Levende Varkens és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1995. november 13-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2941. o.] 50. pontja; a fenti 35. pontban hivatkozott Comafrica és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ügyben 2001. július 12-én hozott ítéletének 101. pontja, és a fenti 62. pontban hivatkozott Comafrica és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének 107. pontja).

- 67 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy természetes vagy jogi személy, ha nem címzettje egy aktusnak, csak akkor hivatkozhat arra, hogy személyében érintett az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében, ha a szóban forgó aktus sajátos jellemzői vagy egy őt minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá, és ezáltal a címzethez hasonló módon egyéníti őt (a Bíróság fenti 43. pontban hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélete, 223. o.; a fenti 42. pontban hivatkozott Codorníu kontra Tanács ügyben hozott ítéletének 20. pontja; a fenti 43. pontban hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítéletének 36. pontja, a C-263/02. P. sz., Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben 2004. április 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3425. o.] 45. pontja; és a fenti 62. pontban hivatkozott Comafra és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének 107. pontja). Amennyiben e feltételnek nem felel meg, természetes vagy jogi személy semmilyen körülmények között sem nyújthat be rendelet megsemmisítésére irányuló keresetet (a fenti 43. pontban hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 37. pontja).
- 68 Ezen ítélkezési gyakorlat fényében kell megvizsgálni azt, hogy a jelen esetben a felperest személyében érinti-e a megtámadott rendelet.
- 69 Elsőként a felperes azon érvét illetően, mely szerint a megtámadott rendelet megtiltja számára a közösségi piacra való bejutást, meg kell jegyezni, hogy a megtámadott rendelet kizárólag olyan objektív vállalkozói minőségében érinti a felperest, mint aki AKCS-banánt természet és forgalmaz, ugyanazon az alapon, mint bármely más, AKCS-országban letelepedett és ugyanezt a tevékenységet folytató, független gazdasági szereplő. Márpedig – amint az az ítélkezési gyakorlatból következik – kizárólag ez a minőség nem elegendő annak megállapításához, hogy a megtámadott rendelet személyében érinti a felperest (lásd ebben az értelemben a fenti 45. pontban hivatkozott Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 14. pontját, és a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítélet 51. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-154/02. sz., Villinger Söhne kontra Tanács ügyben 2003. április 30-án hozott végzésének [EBHT 2003., II-1921. o.] 47. pontját).
- 70 Ezt a megállapítást nem gyengíti azon felperesi állítás, mely szerint a megtámadott rendelet megtiltott számára minden, banán behozatalára vonatkozó tevékenységet, és veszélybe sodorta létezését. Feltételezve akár ugyanis azt, hogy ez a megállapítás megalapozott, az a körülmény, hogy valamely normatív aktus különböző konkrét

hatásokat képes olyan különböző jogalanyokra gyakorolni, akikre az aktus alkalmazandó, nem egyéníti az összes többi gazdasági szereplőhöz képest, amennyiben ezen aktus alkalmazására objektíven meghatározott helyzet alapján kerül sor (a Bíróság C-409/96. P. sz., Sveriges Betodlares és Henrikson kontra Bizottság ügyben 1997. december 18-án hozott végzésének [EBHT 1998., I-7531. o.] 37. pontja; az Elsőfokú Bíróság fenti 36. pontban hivatkozott Di Lenardo kontra Bizottság ügyben hozott végzésének 52. pontja; fenti 36. pontban hivatkozott Dilexport kontra Bizottság ügyben hozott végzésének 52. pontja, és T-397/02. sz., Arla Foods és társai kontra Bizottság ügyben 2005. december 13-án hozott végzésének [EBHT 2005., II-5365. o.] 70. pontja).

- 71 Másodsorban a felperes azon alapuló érvét tekintve, mely szerint csupán csekély számú gazdasági szereplőt foszt meg a megtámadott rendelet annak lehetőségétől, hogy a Közösség területén AKCS-banánt forgalmazzanak, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az, hogy valamely intézkedés hatálya alá tartozó jogalanyok száma, sőt kiléte is többé-kevésbé pontosan meghatározható, egyáltalán nem vonja maga után azt, hogy ezeket a jogalanyokat személyükben érinti ez az intézkedés, amennyiben megállapítható, hogy – mint a jelen esetben – az alkalmazása a szóban forgó aktusban meghatározásra került objektív jogi vagy ténybeli helyzet alapján történik (a Bíróság C-276/93. sz., Chiquita Banana és társai kontra Tanács ügyben 1993. június 21-én hozott végzésének [EBHT 1993., I-3345. o.] 8. pontja; és a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítéletének 52. pontja; a fenti 38. pontban hivatkozott von Pezold kontra Bizottság ügyben hozott végzés 46. pontja).
- 72 Ezt a megállapítást nem gyengíti az a tény, hogy a megtámadott rendeletet csupán két hónapig kellett alkalmazni, és hogy, következésképpen, ily módon tisztán elméleti maradt az a lehetőség, hogy más vállalkozások is banántermelőkké váljanak ilyen rövid idő alatt. E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy a felperest kizárólag a Közösségbe irányuló exportóri minőségében érinti a megtámadott rendelet – melynek sem célja, sem hatása a szóban forgó termékek termesztésének korlátozása –, és következésképpen a fenti rendelet ugyanazon az alapon érinti őt is, mint bármely más, ténylegesen vagy potenciálisan azonos helyzetben lévő gazdasági szereplőt (lásd ebben az értelemben a fenti 45. pontban hivatkozott Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 12–14. pontját).

- 73 Harmadsorban a felperes fenntartja, hogy személyében érintett azon az alapon, hogy a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie az ő különleges helyzetét.
- 74 E tekintetben fontos arra emlékeztetni, hogy a töretlen ítélkezési gyakorlat szerint az a tény, hogy a Bizottság külön rendelkezések alapján köteles figyelembe venni azokat a következményeket, amelyeket az elfogadás előtt álló aktus bizonyos egyének helyzetére gyakorol, egyénítheti ez utóbbiakat (a fenti 45. pontban hivatkozott Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 21. és 28–31. pontja, a fenti 45. pontban hivatkozott Sofrimport kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 11–13. pontja; a fenti 46. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben 1999. február 11-én hozott ítélet 25. pontja, és a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítélet 57. pontja; az Elsőfokú Bíróság fenti 39. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének 67–78. pontja, és T-47/00. sz., Rica Foods kontra Bizottság ügyben 2002. január 17-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-113. o.] 41. pontja).
- 75 Minden bizonnyal igaz, hogy – amint a felperes is hangsúlyozta az elfogadhatatlansági kifogásra vonatkozó észrevételeiben – a Cotonoui Megállapodás V. mellékletéhez csatolt, „Második jegyzőkönyv a banánról” című 5. jegyzőkönyv 1. cikke előírja, hogy a felek elismerik, hogy az AKCS banánszállítóinak minden más piacnál nagyobb gazdasági jelentőséggel bír a közösségi piacra irányuló kivitel, és különösen azt, hogy a Közösség beleegyezik abba, hogy vizsgálatokat folytasson, és szükség esetén intézkedéseket hozzon a banánkivitel ágazatai folyamatos életképességének és az általuk termelt banán a Közösség piacára történő folyamatos beáramlásának biztosítására.
- 76 Azonban, amint az ítélkezési gyakorlatból következik, még ha egy ilyen kötelezettség fennállta meg is állapítható, ez nem elegendő annak megállapításához, hogy a felperes személyében érintett. A Bíróság ugyanis, miután a fenti 45. pontban hivatkozott, Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 28. pontjában megállapította, hogy a Bizottság köteles volt megvizsgálni határozatának az érintett tagállam gazdaságára és az érdekelt vállalkozásokra gyakorolt esetleges negatív következményeit, nem jutott arra a következtetésre ebből az egy megállapításból, hogy valamennyi érdekelt vállalkozás személyében érintett az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében. Éppen ellenkezőleg, kizárólag olyan vállalkozások minősültek az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében

személyükben érintetteknek, akik már megkötötték a szerződéseket, és e szerződéseket a vitatott határozat végrehajtásának ideje alatt kellett volna teljesíteni, ám ez részben vagy egészben a vitatott határozat miatt meghiúsult (a Bíróság a fenti 45. pontban hivatkozott Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 28., 31. és 32. pontja; a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítéletének 60. pontja, és a C-142/00. P. sz., Bizottság kontra Nederlandse Antillen ügyben 2003. április 10-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-3483. o.] 74. pontja).

- 77 Következésképpen az a megállapítás, mely szerint a Bizottságnak, amennyiben a körülmények nem akadályozták meg, figyelembe kellett vennie a megtámadott rendelet elfogadásának időpontjában e rendelet esetleges, különösen az érdekelt vállalkozásokra gyakorolt negatív következményeit, semmiképpen sem mentesíti a felperest annak bizonyítására vonatkozó kötelezettsége alól, hogy ez a rendelet őt bármely más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá (lásd analógia útján a fenti 41. pontban hivatkozott Antillean Rice Mills kontra Tanács ügyben hozott ítélet 62. pontját, és a fenti 76. pontban hivatkozott Bizottság kontra Nederlandse Antillen ügyben hozott ítélet 76. pontját).
- 78 Márpedig a felperes egyetlen olyan tényre sem hivatkozott, amely alapján arra lehetne következtetni, hogy ilyen különleges helyzet miatt érintett lenne.
- 79 Az előzőekből az következik, hogy a felperes nincsen olyan helyzetben, amely bármely más gazdasági szereplőtől megkülönböztetné őt, és ily módon nem érinti személyében a megtámadott rendelet.
- 80 Végezetül a felperes azt állítja, hogy a jelen kereset elfogadhatatlansága a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető joga megsértésének minősül. A bírói jogvédelem közösségi rendszerének hatékonysága megköveteli, hogy személyében érintettnek tekintsék, mivel a nemzeti jog nem biztosít számára semmilyen kereseti lehetőséget, mely lehetővé tenné a megtámadott rendelet nemzeti bíróság előtti megtámadását.

81 E tekintetben a Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez való jog a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból eredő alapvető jogok részét képezi, és az EJEE 6. és 13. cikke is biztosítja, jelezte, hogy az EK-Szerződés egyrészt az EK 230. és EK 241. cikkel, másrészt pedig az EK 234. cikkel teljes jogorvoslati és eljárási rendszert hozott létre, melynek célja, hogy a közösségi bíróságra ruházza az intézmények jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatát. E rendszerben, mivel a természetes vagy jogi személyek az EK 230. cikk negyedik bekezdésében meghatározott elfogadhatósági feltételek miatt közvetlenül nem támadhatják meg az általános hatályú közösségi jogi aktusokat, ezen aktusok érvénytelenségére az eset körülményeitől függően vagy a közösségi bíróság előtt az EK 241. cikk alapján járulékosan vagy a nemzeti bíróságok előtt hivatkozhatnak, és mivel ez utóbbiak nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy maguk állapítsák meg az említett jogi aktusok érvénytelenségét, a természetes vagy jogi személyek indítványozhatják a nemzeti bíróságnál, hogy e tekintetben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé (a fenti 43. pontban hivatkozott, Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 39. és 40. pontja, és a fenti 67. pontban hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítélet 29. és 30. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-311/03. sz., Nürburgring kontra Parlament és Tanács ügyben 2006. június 29-én hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 69. pontja).

82 A felperes állításával ellentétben még ha bizonyítást is nyerne az a körülmény, mely szerint a jelen esetben egyetlen jogorvoslati lehetőség sem lenne hatékony, ez akkor sem indokolná az EK 230., EK 234. és EK 241. cikk által létrehozott, a fenti 81. pontban felidézett jogorvoslati és eljárási rendszer bírói értelmezés útján történő módosítását. Amint az az ítélkezési gyakorlatból következik, a közösségi bíróság előtti megsemmisítés iránti kereset elfogadhatósága nem függhet attól, hogy a nemzeti bíróság előtt van-e jogorvoslati lehetőség, amely lehetővé teszi a megsemmisíteni kívánt jogi aktus érvényességének vizsgálatát (lásd ebben az értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott, Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 43. és 46. pontját, és a fenti 67. pontban hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítélet 33. és 34. pontját; a fenti 81. pontban hivatkozott Nürburgring kontra Parlament és Tanács ügyben hozott végzés 70. pontját). Ez a körülmény egyetlen esetben sem teszi lehetővé, hogy elfogadhatónak nyilvánítsák olyan természetes vagy jogi személy megsemmisítés iránti keresetét, aki az EK 230. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételeket nem teljesíti (a Bíróság C-301/99. P. sz., Area Cova és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 2001. február 1-jén hozott végzésének [EBHT 2001., I-1005. o.] 47. pontja).

- 83 Továbbá, amint a Bíróság megerősítette, az a tény, hogy valamely jogalany nem indíthat megsemmisítés iránti keresetet az általa vitatott intézkedésekkel szemben, nem jelenti azt, hogy meg lenne fosztva a bírósághoz fordulás lehetőségétől, hiszen az EK 235. cikkben és az EK 288. cikk második bekezdésében foglalt, szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti kereset nyitva áll arra az esetre, ha ezek az intézkedések megalapozzák a Közösség felelősségét (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-131/03. P. sz., Reynolds Tobacco és társai kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-7795. o.] 82. pontját).
- 84 A fenti megállapításokból az következik, hogy a felperes nem tekinthető úgy, mint akit a megtámadott rendelet személyében érint. Mivel nem teljesíti az EK 230. cikk negyedik bekezdésben szereplő egyik elfogadhatósági feltételt, nem kell megvizsgálni, hogy a fenti rendelet közvetlenül érinti-e a felperest.
- 85 Ebből következően a keresetet mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

A költségekről

- 86 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet mint elfogadhatatlant elutasítja.**
- 2) A Société des plantations de Mbanga SA (SPM) maga viseli saját költségeit, valamint a Bizottság részéről felmerült költségeket.**

Luxembourg, 2007. január 12.

E. Coulon

hivatalvezető

M. Vilaras

elnök